

Tannlege fikk advarsel:

Uforsvarlig behandling og mangelfull informasjon og journalføring

I løpet av høsten vil det i Tidende bli presentert eksempler på klagesaker som har ført til opprettelse av tilsynssak i Statens helsetilsyn. I denne artikkelen beskrives en sak som førte til advarsel i medhold av helsepersonelloven § 56. I senere artikler vil klager som har ført til tilbakekall av autorisasjon, suspensjon av autorisasjon og tilbakekall av rekvireringsretten bli presentert.

Fylkeslegen mottok i denne saken klager fra tre pasienter mot samme tannlege. Klagene baserte seg på svært like saksforhold. I korte trekk gikk alle ut på at tannlegen hadde oversett utviklingen av marginal periodontitt slik at pasientene endte opp med et svært omfattende behandlingsbehov. Han manglet i tillegg anamnesticke opplysninger om pasientene og journalføringen var mangelfull.

Tannlegen hevdet selv i sine svar til Helsetilsynet at han både hadde informert om sykdommen, stilt diagnose ved hjelp av måling av lommedybder og henvist pasientene til spesialist i periodonti.

Problemet var imidlertid at han ikke hadde journalført hva han hadde gjort. I tillegg hadde ikke pasientene benyttet seg av henvisningene han hadde skrevet og således heller ikke fått den nødvendige behandling.

Selv om alle pasientene gikk til halvårlige kontroller var sykdommen i følge journalene verken diagnostisert eller forsøkt behandlet. Alle pasientene gjennomgikk også en klar forverring av sykdommen i løpet av tiden de var pasienter hos tannlegen.

Helsetilsynets vurdering

Forholdene som ble avdekket ble vurdert som pliktbrudd etter tannlegeloven. Helsepersonelloven hadde ikke

trådt i kraft på det tidspunkt pliktbruddene ble begått, og tannlegen ble derfor vurdert i henhold til datidens lovgivning. Forsvarlighetskravet var hjemlet i tannlegelovens § 25 som lød: «En tannlege plikter å utøve sitt yrke forsvarlig. Han skal gjøre sitt beste for å gi sine pasienter kyndig og omsorgsfull hjelp.»

Helsetilsynet vurderte behandlingen som var blitt gjort i forhold til lovens forsvarlighetskrav. Tannleger plikter å gi kyndig og omsorgsfull hjelp innenfor den faglige standard på behandlingstidspunktet. Det er ikke alltid like tydelig hvor grensen mellom avvik fra god praksis og uforsvarlig behandling går. Det er imidlertid et klart krav at man plikter å henvise til annen med bedre kompetanse dersom man selv ikke mestrer en behandling eller en pasient. Dette følger av forsvarlighetsbegrepet.

I tillegg gav tannlegen i sin forklaring klart uttrykk for at den uheldige utviklingen av sykdommen var pasientenes eget ansvar. Helsetilsynet var av den oppfatning at en slik holdning er i strid med det som anses som faglig forsvarlig og omsorgsfull hjelp. Tannlegen burde enten sørget for at pasientene ble henvist videre eller gitt klart uttrykk for at han ikke kom til å behandle sykdommen og dermed avsluttet behandlingsforholdet. Ved å la pasientene komme til faste kontroller uten å iverksette de nødvendige tiltak, lot han pasientene tro at deres tannhelse ble ivaretatt.

Pasientene havnet i en situasjon med tap av tenner og stort behov for protetisk behandling. Denne situasjonen ble av Helsetilsynet vurdert som en betydelig belastning.

Journalføring og informasjon

I følge journalene var ingen av pasientene informert om sin sykdom og for-

veringspotensialet som lå i sykdommen. Det var heller ikke notert noe om annen informasjon i journalene.

Dette pliktbruddet går igjen i svært mange av tannlegesakene. Det fremgår av pasientrettighetsloven at nødvendig informasjon skal gis for å gi pasienten innsikt i sin helsetilstand. Det er ikke pasientens ansvar å be om slik informasjon.

Helsetilsynet vurderte mangelen på informasjon i dette tilfellet som ikke forenelig med forsvarlig odontologisk virksomhet. Mangelen på informasjon gjorde at pasientene ikke kunne ivareta sin egen tannhelse, noe som igjen har påført dem en betydelig belastning.

Når det gjelder journalføringen var denne også klart mangelfull. Journalføringen skal ivareta flere formål. Ett av formålene er å gi tilsynsmyndighetene mulighet til å vurdere faglige avveininger og beslutninger. Dette fremgår bl.a. av lov om tilsyn med helsetjenesten.

Når journalene er svært mangelfulle, har tannlegen redusert sin mulighet til å dokumentere hvilken behandling som faktisk er blitt utført. Det er derfor i tannlegenes egen interesse at mest mulig blir nedfelt i journalene.

Konklusjon

Helsetilsynet fant at vilkårene for å ilegge tannlegen en advarsel var oppfylt. Det forelå brudd på bestemmelsene om forsvarlighet, informasjon og journalføring. I tillegg var bruddene egnet til å påføre pasientene en betydelig belastning.

*Aleidis Løken
seniorrådgiver, Statens helsetilsyn,
Afdeling for tilsynssaker*